

آنچه که باید بدانید!

تعریف تعهدات آموزش رایگان:

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۵۹/۳/۱۲ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۱۷۱۹ مورخ ۵۹/۳/۱۲ وزارت فرهنگ و آموزش عالی، آیین نامه اجرایی تبصره ماده (۷) موضوع لایحه قانونی اصلاح مواد (۷) و (۸) قانون تامین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۸/۷/۲۶ را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱- دانشجویان و دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و هنرجویان موسسات آموزش عالی هنری که از تحصیلات رایگان موضوع قانون اصلاح ماده (۷) قانون تامین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی استفاده میکنند مکلفند برابر مدت تحصیل رایگان خود در ایران خدمت نمایند. (مجموعه قوانین و مقررات بهداشتی، درمانی و آموزش پزشکی دفتر امور حقوقی وزارت متبوع سال ۱۳۸۸)

نظر به اینکه دانش آموختگان ایرانی جهت استخدام در داخل کشور ملزم به ارائه گواهی دانش آموختگی و یا تاییدیه تحصیلی به محل کار دارند. لذا با توجه به بررسی سهمیه ورودی و نوع تعهدات تحصیلی و با ارائه تسه به حساب صندوق، دفاتر دانشجو، صدور، تاسدیه تحصیل، جهت دانش، آموختگان، ضوابط، دست م. باد.

بررسی سهمیه های آزمون سراسری

تعهدات دانش آموختگان براساس بررسی سهمیه ثبت نامی و قبولی که از سوی سازمان سنجش اعلام می شود مشخص می گردد سهمیه ها بشرح ذیل می باشد:

الف- دانش آموختگان با سهمیه ثبت نامی و قبولی منطقه یک - آزاد - شاهد - رزندگان - نهادهای - نهضت سواد آموزی - رزمندگان جدید یک برابر مدت تحصیلات خود متعهد خدمت در هر نقطه از کشور می باشند.

ب- دانش آموختگان با سهمیه ثبت نامی و قبولی منطقه ای، مناطق دو و سه نیز مناطق محروم دو برابر مدت تحصیلات متعهد خدمت بوده و یک برابر آن به علت استفاده از سهمیه منطقه ای می بایست حتما در منطقه مذکور انجام شود.

پ- دانش آموختگان با سهمیه ثبت نامی و قبولی عشایر و بومی نیز همانند مناطق ۲ و ۳ و محروم به میزان ۲ برابر مدت تحصیلات متعهد خدمت می باشند.

ت- دانش آموختگان با سهمیه استانداریها، به میزان سه برابر مدت تحصیل (که تعهدات آنان مطابق متن سند محضریشان می باشد) متعهد خدمت می باشند، این سهمیه مخصوص استان های محروم کشور است.

ث- دانش آموختگان دوره شبانه که سهمیه ثبت نامی آنها مناطق ۲و۲ می باشد یک برابر مدت تحصیل متعهد خدمت در هر نقطه از کشور (مانند سهمیه آزاد دوره روزانه) می باشند.

* دانش آموختگان شبانه با سهمیه منطقه آزاد یا منطقه یک تعهد خدمت آموزش رایگان ندارند.

ج- سهمیه ۲۰٪ آزاد منفک از مناطق کد صفر: به استناد دستورالعمل شماره ۱/۵۰۲۵ مورخ ۷۶/۳/۶ سازمان سنجش آموزش کشور دانش آموختگان دوره روزانه آزمون سراسری سال ۷۴ به بعد با سهمیه منطقه ۲و۲ که دارای حد نصاب حداقل نمره قبولی گزینش آزاد در رشته تحصیلی خود می باشند. (لیست اسامی آنان از طریق سازمان سنجش به کلیه دانشگاهها ارسال شده است) مانند سهمیه آزاد (منطقه یک) محسوب شده و برابر مدت تحصیل در هر نقطه از کشور متعهد خدمت می باشند.

چ- سهمیه استانی خاص: در آزمون سراسری سال ۷۸ به بعد، برخی داوطلبان با انتخاب سهمیه استانی خاص دندانپزشکان متعهد می شوند که در استان مورد تعهد خدمت نمایند. این دسته از دندانپزشکان چنانچه سند تعهد نیز نداشته باشند متعهد خدمت می باشند.

تعهدات آموزش رایگان

به استناد قانون ماده ۱ قانون تامین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و نوجوانان ایرانی مصوب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران کلیه دانش آموختگان مکلفند پس از اتمام تحصیلات خود به منظور ادای دین و به تناسب مدت تحصیلات خود در رشته ها و مناطق مورد نیاز کشور خدمت نمایند. با توجه به تعهدات یاد شده مثلاً "تعهدات آموزش رایگان" و سایر تعهداتی که حسب مورد بصورت خاص از دانش آموختگان اخذ گردیده است (جهت ورود به دوره های کارشناسی ارشد، دوره های تخصصی و...) دانش آموختگان علوم پزشکی قبل از انجام تعهدات فوق مجاز به دریافت دانشنامه و ریز نمرات نخواهد بود.

انواع تعهدات

این تعهدات بطور کلی دو نوع می باشند:

۱) تعهدات آموزش رایگان

۲) تعهدات محضری

محاسبه گواهی انجام طرح بعنوان بخشی از تعهدات

- مدت گذراندن طرح نیروی انسانی بعنوان انجام تعهدات آموزش رایگان محاسبه می شود.
- مدت گذراندن طرح نیروی انسانی برای هر مقطع تحصیلی بعنوان انجام تعهدات آموزش رایگان همان مقطع و یا مقطع قبلی قابل محاسبه است (در صورت محاسبه یک مقطع برای مقاطع دیگر قابل محاسبه نیست).
- در صورتی که میزان ضرایب محرومیت نقاط، در محاسبه خدمت پزشکان و پیراپزشکان بعنوان طرح نیروی انسانی لحاظ شده باشد، در موقع محاسبه تعهدات آموزش رایگان نیز به همان صورت محاسبه می شود.
- با در نظر گرفتن ضرایب مناطق محروم خدمت طرح محاسبه می شود. مدت انجام طرح نیروی انسانی در مناطق بدون ضریب محرومیت، به همان میزان انجام خدمت محاسبه می شود.
- مدت خدمت طرح نیروی انسانی در صورتیکه در مناطق ۲ و یا ۳ کشور باشد می تواند بعنوان خدمات مورد تعهد منطقه ای برای دانش آموختگان محاسبه گردد.
- خدمت طرح نیروی انسانی پزشکان عمومی که بعد از فراغت از تحصیل مستقیماً در دوره دستیاری پذیرفته شده اند بعد از فراغت از تحصیل دوره تخصص آغاز می گردد و چنانچه جهت تعهدات تخصصی (ضریب K) محاسبه شده باشد مجدداً بعنوان تعهد آموزش رایگان مقطع عمومی محسوب نمی گردد.

محاسبه گواهی انجام خدمت سربازی بعنوان بخشی از تعهدات

- مدت خدمت سربازی برطبق مدت ذکر شده در کارت پایان خدمت برای آقایان در صورتی که زمان انجام خدمت مذکور بعد از فراغت از تحصیل باشد بعنوان انجام تعهدات آموزش رایگان قابل محاسبه می باشد.
- در صورتی که دانش آموخته تعهدات محضری به وزارت متبوع داشته باشد مدت خدمت سربازی بعنوان تعهدات خاص قابل محاسبه نیست. مگر اینکه دانش آموخته گواهی مبنی بر خدمت بعنوان پیام آور بهداشت در مراکز بهداشتی درمانی وزارت متبوع را ارائه نماید.
- در صورتی که مدتی از خدمت سربازی قبل از تاریخ فراغت از تحصیل باشد و مقداری بعد از آن باشد مدت قابل محاسبه جهت انجام تعهدات - آموزش رایگان مدت زمان خدمت بعد از تاریخ فراغت از تحصیل می باشد.
- نکته: تمامی فارغ التحصیلان در همه مقاطع جهت آزاد سازی مدارک خود می بایست ابتدا مدرک تحصیلی را از اولین مقطع شروع نموده و ارائه مجوز تحویل مدارک تحصیلی مقطع قبل - جهت صدور مجوز مقطع بعدی الزامی است.
- تاریخ قابل احتساب سربازی بعنوان تعهد آموزش رایگان، برای کلیه دانش آموختگان بعد از تاریخ فراغت از تحصیل می باشد و گواهی قبل از این تاریخ برای آن مقطع قابل محاسبه نمی باشد.
- مدت خدمت در جبهه های نبرد حق علیه باطل در زمان دانشجویی به شرط ارائه گواهی معتبر برای کلیه دانش آموختگان بعنوان گواهی کار قابل محاسبه می باشد.
- چنانچه بالای ۷۰٪ که حکم از کارافتادگی جهت آنان صادر می شود با ارائه گواهی معتبر از ارائه گواهی کار معاف می شوند.
- در صورتی که مدت اشتغال دانش آموخته بصورت تمام وقت باشد بصورت تمام مدت کارکرد و در صورتی که نیمه وقت باشد نصف مدت کارکرد قابل محاسبه است مثلاً در صورتی که دانش آموخته به مدت ۳ سال بصورت نیمه وقت کار کرده باشد بعنوان ۶ سال گواهی کار تمام وقت محاسبه می شود.
- گواهی کار ارائه شده دانش آموخته با توجه به محل اشتغال همانند طرح نیروی انسانی طبق جدول ضرایب محرومیت نقاط مختلف کشور مربوط به خدمت پزشکان و پیراپزشکان یا ضرایب مربوطه محاسبه می گردد. بدین ترتیب که پس از پیدا کردن محل اشتغال در جدول مربوطه ضریب آن محل را بصورت عکس در مدت اشتغال ضرب می نماییم مثلاً اگر مدت اشتغال دانش آموخته ۶۲ ماه باشد و ضریب مربوط به محل اشتغال سه باشد گواهی کار را به اینصورت محاسبه می نمایم.

۵۰۱۲ مساوی با ۶۰

۶۰ تقسیم بر ۳ مساوی با ۲۰ ماه (گواهی کار ۲۰ ماه منظور می گردد.)

- کسانی که بصورت مربی بالینی، مربی دستیار یا اعضاء هیئت علمی قراردادی با دانشگاهها همکاری دارند درگواهی کار می بایست مدت کار با ذکر تاریخ شروع و پایان، نیمه وقت یا تمام وقت بودن قید شود (و ذکر تعداد واحدهای تدریس شده علی تعداد ساعات کار در هفته قابل محاسبه نمی باشد).

- دانش آموختگانی که قبل از انجام کلیه تعهدات فوت نمایند یا به درجه رفیع شهادت نائل می شوند به استناد نامه شماره ۱۵۹۲ مورخ ۷۳/۵/۹ از دفتر حقوقی وزارت متبوع تسلیم مدارک تحصیلی به وارث در صورت ارائه گواهی فوت و گواهی انحصار وراثت و با ارائه تسویه حساب صندوق رفاه بلامانع می باشد.

- در صورتیکه دانش آموخته در یک زمان در دو محل متفاوت به صورت تمام وقت به کار اشتغال داشته باشد (تداخل زمانی) یکی از آنها به عنوان گواهی کار مورد قبول می باشد مگر اینکه در هر دو محل بصورت نیمه وقت اشتغال داشته باشد بنابراین دو گواهی کار نیمه وقت بعنوان یک گواهی کار تمام وقت محاسبه می شود.

- مدت خدمت طرح الزام دانش آموختگان دوره دکترای داروسازی، در صورت ارائه حکم مربوطه، جزء مدت خدمت آموزش رایگان محاسبه می گردد.

- گواهی کار در زمان اشتغال فرد به تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی جزء خدمات آموزش رایگان مقطع قبلی، قابل احتساب نیست.

نحوه صدور مجوز مدارک تحصیلی جهت دانش آموختگان چندمقطع

۱- برای صدور مجوز برای دانش آموختگان که دو یا چند مقطع تحصیلی را گذرانیده اند، ارائه مدارک ذیل ضروری می باشد.

تصویر مجوز تحویل مدارک تحصیلی مقطع یا مقاطع تحصیلی قبلی.

تذکره ۱: در صورتیکه دانش آموخته قبل از تصویب این دستورالعمل موفق به دریافت مجوز صدور دانشنامه و ریز نمرات از اداره دانش آموختگان مرکز خدمات آموزشی گردیده باشد، ارائه اصل دانشنامه و یا تصویر آن جهت دریافت مجوز مقاطع بالاتر کافی می باشد.

تذکره ۲: جهت محاسبه تعهدات دانش آموختگان چند مقطعی، گواهی های کار انجام شده مربوط به مقاطع تحصیلی بالاتر، قابل محاسبه جهت مقطع یا مقاطع تحصیلی پائین تر می باشد لیکن در صورت محاسبه گواهی کار مقاطع بالاتر جهت مقاطع پائین تر، محاسبه مجدد گواهی کار مذکور جهت صدور مجوز مقاطع بالاتر امکان پذیر نمی باشد. (یک بازه زمانی انجام خدمت صرفاً یکبار قابل استفاده است.)

۲- دانش آموختگانی که مقطع قبلی خود را در خارج از کشور گذرانیده اند جهت دریافت دانشنامه مقطع فعلی می بایست اصل ارزشنامه دائم فارسی صادره از مرکز خدمات آموزشی را ارائه نمایند.

بدیهی است تصویر برابر با اصل شده ارزشنامه دائم فارسی، در پرونده مقتضای ضبط می گردد.

۳- چنانچه گواهی کار دانش آموخته بصورت سالهای متمادی بوده و دانش آموخته در چند مقطع تحصیل نموده باشد مدت اشتغال بعنوان انجام تعهدات جهت هر مقطع بعد از تاریخ فراغت از تحصیل همان مقطع محاسبه می شود، مثلاً " اگر دانش آموخته ۱۵ سال متمادی به کار اشتغال داشته باشد و مقطع کارشناسی ارشد را در مدت ۲/۵ سال یا ۷ ترم تحصیلی در تاریخ ۸/۷/۸۷ به اتمام رسانده باشد. و برابر مدت تحصیل متعهد خدمت باشد جهت محاسبه تعهدات می بایست ۲/۵ سال بعد از تاریخ فراغت از تحصیل نامبرده (۸۷/۷/۱) را جهت محاسبه تعهدات مقطع کارشناسی ارشد در نظر گرفت.

**نحوه صدور مجوز مدارک تحصیلی جهت دانش آموختگان مقطع
کاردانی و کارشناسی پیوسته دوره های شبانه با سهمیه قبولی آزاد**

طبق بخشنامه شماره ۱۹۱۵۲۳ مورخ ۸۲/۱۲/۱۴ مقام عالی وزارت صدور مجوز مدارک تحصیلی دوره شبانه با سهمیه قبولی آزاد به دانشگاههای علوم پزشکی کشور تفویض گردیده است.

الف- در صورتی که سهمیه قبولی این دانش آموختگان منطقه یک، خانواده شهدا ، رزمندگان و نهادها باشد آنان بعلت پرداخت شهریه تحصیلی از تعهدات آموزش رایگان معاف می باشند بنابراین ارائه گواهی کار ضرورتی ندارد.

تذکر: دانش آموختگانی که سهمیه قبولی آنان آزمون داخلی یا کارمندی می باشد، در صورت استفاده از ماموریت آموزشی و سپردن تعهد محضری لازم است گواهی کار مطابق سند محضری ارائه نمایند.

ب- دانش آموختگان دوره شبانه در صورتی که تاریخ فراغت از تحصیل آنان بعد از ۷۷/۱/۱ باشد می بایست تسویه حساب صندوق رفاه ارائه نمایند.

**نحوه صدور مجوز مدارک تحصیلی جهت دانش آموختگان مقطع کاردانی
و کارشناسی پیوسته دوره های شبانه با سهمیه قبولی مناطق ۲ و ۳**

دانش آموختگان مذکور بعلت پرداخت شهریه تحصیلی تعهد آموزش رایگان ندارند ولی بعلت استفاده از سهمیه قبولی مناطق ۲ و ۳ تعهد خدمت به مدت یک برابر مدت تحصیل در کشور دارند لذا این دانش آموختگان ملزم به ارائه گواهی کار به میزان یک برابر مدت تحصیل در هر نقطه از کشور می باشند (طبق موارد آئین نامه اجرایی ماده ۷ قانون پزشکان و پیراپزشکان).

نحوه صدور مجوز جهت اتباع غیر ایرانی

اتباع غیر ایرانی شامل افرادی می شود که فاقد شناسنامه ایرانی و فاقد کدملی بوده و در فرم فراغت از تحصیل آنها تابعیت غیر ایرانی قید می گردد. این افراد شامل دو دسته هستند:

الف- کسانی که بورسیه وزارت متبوع می باشند که نامه بورس آنها با امضاء ریاست مرکز خدمات آموزشی وزارت متبوع در پرونده آنها موجود است که اینگونه دانش آموختگان می توانند با مراجعه به دانشگاه محل تحصیل و ضمن ارائه تصویر گذرنامه معتبر دانشنامه و ریز نمرات خود را با رعایت سایر مقررات از دانشگاه دریافت نمایند.

ب- دانش آموختگانی که بورسیه نیستند و از طریق آزمون سراسری در دانشگاهها شاغل به تحصیل گردیده اند، می بایست شهریه های تحصیلی خود را پرداخت نمایند. این دانش آموختگان در صورت پرداخت شهریه کامل تحصیلی و تسویه حساب از صندوق رفاه دانشجویان می توانند دانشنامه و ریز نمرات خود را از دانشگاه محل تحصیل دریافت نمایند.

تذکره ۱: در صورت عدم پرداخت شهریه های تحصیلی در زمان تحصیل، این دانش آموختگان می بایست پس از اتمام تحصیل شهریه های تحصیلی خود را بطور یکجا پرداخت نمایند.

لازم بذکر است دانش آموختگان فوق چنانچه ورودی آزمون سراسری سال ۷۳ و سالهای قبل از آن باشند مشمول پرداخت شهریه تحصیلی نمی باشند لیکن ورودیهای سال ۷۴ و سالهای بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه تحصیلی می باشند.

تذکره ۲: جهت تحویل مدارک تحصیلی (دانشنامه و ریز نمرات) اتباع غیر ایرانی می بایست گذرنامه دانش آموختگان مهیور به مهر خروج از کشور شود.

به منظور ادامه تحصیل در مقطع بالاتر اتباع غیر ایرانی، صدور گواهی با ارائه مدرک تسویه حساب صندوق رفاه و مدرک معتبر مبنی بر اقامت مجاز در طول دوران تحصیل (صادر از اداره کل اتباع غیر ایرانی وزارت کشور یا استانداریهای استان ذیربط یا اداره کنسولی وزارت علوم) صدور گواهی محرمانه به دانشگاه محل تحصیل بلامانع است.